

ABDÜLHAMİT VE MİKADO
TARİHİ TEFRİKA.. YAZAN: ZİYA ŞAKİR

Istanbul'da gelen Japon prensi

Japon prensi, İstanbul'da çok tatlı ve pek samimi intibalarla ayrıldı. Sultan Hamidin de Mikadoya olan güvenci bir kat daha artmıştı.

Büyük şifetlerde bulunduktan sonra, kendisine (Mareşal) uk rütbesi vererek amcasının mevkisine geçirmişti. İşte, bu kadar ehemmiyeti haiz olan bir Japon prensinin İstanbul'da gelişi, hiç şüphesiz ki siddetle dikkati celbedecek bir keyfiyetti.

Sultan Hamit, (Prens - Mareşal Akhito) ya, çok parlak bir istikbal merasimiyatı yaptırdı. Dolmabahçe sarayının bir dairesinin ikametihine tahsis ettirdiği, prensi, Yıldız sarayında çok dostane bir şekilde karşıladı.

Prens, (Mikado) tarafından gönderilmiş olan hususi bir mektupla, Japonya'nın en büyük bir nişanlısı Sultan Hamide takdim edildi. Padışah, o zamana kadar hiç bir hükümdardan nişan kabul etmediği halde, (Mikado) nun bu hediyeine karşı çok büyük bir alaka ve memnuniyet gösterdi.

Prens'in şerefine, muhteşem ziyafetler verildi. (Seker Ahmet Paşa) denilen zatla diğer İngilizce bilen bazı yaverlerin nişan muhannarlığına tayin ederek, İstanbul'un her tarafını ve bilhassa - o zamana kadar ancak bir kaç yabancıların görmeye muvaffak olabildiği (Hazine-i Hümayun) u gezdirdi.

Yıldız sarayının önünde, birinci ve ikinci fırkanın askerlerini göçürdükten sonra, sarayın büyük salonunda, Mabeyn müzikasının oyuncuları milli oyunlar oynattı. Prens, birinci rütbeden Osman nişanları ile, gümüş imtiyaz ve fihhar madalyaları verdi. Prens'in mahiyetindekileri de ayrı ayrı taltif etti.

Hulusa, Mikadoya karşı beslediği dostane hislerini göstermek için Prens Akhito'yu, izzet ve ikramlara garkeyfetti.

Japon prensi, İstanbul'da çok tatlı ve pek samimi intibalarla ayrıldı. Sultan Hamidin de Mikadoya olan güvenci bir kat daha artmıştı.

Fakat çar, her halde bu Japon prensinin ziyaretinden kuskulanmış olacak ki, pek kısa bir müddet sonra, amcalarından Grn dük Serj ile Grandük Pol'u İstanbul'a yolladı. Bunların refakatlerinde, Grandüses Serj de vardı.

Abdülhamit, çarın maksadını derhal anladı. Bu misafirleri, adeta hükümdarlara mahsus merasimle karşıladı. Yıldız sarayında, her iki grandüke de ayrı ayrı daireler hazırlattı. O suretle hareket etti ki Japon prensine gösterilen hüsnü kabulü kırkamak için ortada hiç bir sebep kalmadı.

HARARETİ MÜNAKAŞALAR
Prens Mareşal Akhito'nun Mikado tarafından getirildiği hususi mektup, Sultan Hamidin ümitlerini bütünüyle arttırmış, artık Japon-

Abdülhamit, çarın maksadını derhal anladı. Bu misafirleri, adeta hükümdarlara mahsus merasimle karşıladı. Yıldız sarayında, her iki grandüke de ayrı ayrı daireler hazırlattı. O suretle hareket etti ki Japon prensine gösterilen hüsnü kabulü kırkamak için ortada hiç bir sebep kalmadı.

ERKEKLİK GAYRETİ
İki İngiliz Koleji arasında futbol oynanıyor. Takımlardan biri ilk devrede üç gol yiyor, herbat bir oyun oynuyor. Maneviyatı bozuk, ikinci devrede bunun acısını çıkarıp oyunu kazanmasında hiç ihtimal yok, çocuklar tamamille kendinl bırakmış.

Fasla zamanında kaptan görünüyordu. Takım; kaptanların kendisine çıkışmasını, açtıkları söylemlerini, canlandırmak için kamçılarını fütursuzca bekliyor. Ne söylesen vız gelecek, canlanmayı, oyunu kazanmayı hiç niyetleri yok.

Garip şey... Kaptan ağzını açıp bir şey söylemiyor. Çocuklar paydos zamanında kendilerini koyuverip iyice dinleniyorlar. İkinci devre başlayacağı zaman kaptan, gayet sade bir tavırla şu sözleri söylüyor:

— Haydi kızlar, oyun zamanı gelii.

Bu söz, uzun nutukların yapılamayacağı bir tesiri yapıyor, o uysuk çocuklar bir hamlede canlanıyor, arslan kesiliyor. Erkeklik gayreti uyanıyor. Karşıda; ilk devredeki zaferin neşesi kendini koyveren, rakiplerine karşı zahmetsiz ve kahır bir zafer bekleyen takım, neye uğradığını anlamadan bir, bir, bir daha beş gol yiyerek oyunu kaybediyor.

Estesi için spor gazeteleri hayretler içinde bu mucizelyi izaha çalışıyorlar. Halbuki işin sırrı, erkek ruhundan anılan bir kaptanın tam dakikasında tek bir söz söylemesinden ibarettir.

SERÇE

Şehir Haberleri

Ekmek Tevziatı

Ağır işçi, çocuk diye ayırılmıyorsunuz herkes aynı miktarda ekmek olacak

İstanbul Vilayeti'nin yaptığı telkikler neticesinde ağır işçilerin tahdid hususunda Vekâletçe gönderdiği teklif, Vekâletçe teklif edilmektedir.

Öğrenciimize göre çocuk, büyüğün ve ağır işçi diye yapılan tefrikin ortadan kaldırılarak tek tip tevzi usulünün tatbiki de düşünülmekte ve bu da tahakkuk etmektedir. Bu suretle bütün vatandaşlara çocuk, büyük ve ağır işçi diye tefrik yapılmadan muayyen miktarda ekmeğe verilecektir.

"Para" piyesi davası açılmadı

Necip Fazıl hakkında takibat mı yapılacaktır?

"Para" piyesinin müellifi Necip Fazıl, Tan gazetesi nesriyat müdürü, muharrir Refi Cevat Ulu-nayla, Yaşar Çimen aleyhine, pl. yez etrafında yaratılan münakaşalardan dolayı, bir hakaret davası açtığı yazılmıştı.

Müddeumülümlik bu hususta Necip Fazıl tarafından hiç bir müracaat yapılmadığını ve böyle bir dava açılmadığını bildirmekteydi.

Öğrenciimize göre Necip Fazıl dava açtığı diye yanlış beyanatta bulunduğundan, Müddeumülümlik-ke hakkında takibat yapılacaktır.

Bir kömür muhtekiri suç üstünde yakalandı
Galatada, Karıncıustafapaşada Bostor hanında kömür ticareti yapan Mehmet Cerrah firmasının Zonguldak'tan getirdiği kömürlerin tonunu 40 liradan satışı haber alınmış ve bu kömürlerde bir muhtekarın faaliyetlerinden kömür satarken zabıta tarafından yakalandığı bildirildi.

Müşesses sahibi hakkında milli koruma kanununa göre takibata başlanmıştır.

Karnesiz ekmek veren 20 fırını yakalandı
Bazı fırınların lokantalarla uyuşarak 15 - 20 kuruşa ekmek satmaları ve lokantaların halka karnesiz olarak ekmek verdikleri haber alınmış, yapılan kontroller neticesinde karnesiz ekmek veren 20 fırın tespit edilmiştir. Bu fırınların sahipleri derhal Orfi idare mahkemesine sevk edileceklerdir.

Mangal kömürü de halka nümara ile verilecek
Bir çok kömürcülerin 12 - 15 kuruşa kömür sattıkları, bir kısmının da kömürü su atıkları görülebilen haklarında takibata başlanmıştır.

İstanbul Belediyesi mangal kömürü tevziatını daha muntazam bir hale sokmak için numara usulünün tatbiki de düşünülmektedir. Bu suretle kömürcüler hal-ka kömürü diledikleri gibi değil, numara ile vereceklerdir.

VATANIN EDEBİ ROMANI:

BİR AŞK GECE

Yazan: Karen Bramson
Çeviren: Roman A. E. YALMAN

Sinden mutlaka intikam almak istediğine ve bu intikamın ancak kendi ölümü olacağını inanıyordu. Acaba öldürmüştü mü? Belki de... Fakat öyle bile olsa yapılacak bir şey yoktu. Uzun ve yiprattıcı bir didimmeden sonra artık kaderine razı olmuştur, mağlup olduğunu kabul etmiştir. Çünkü suna inanıyordu ki ödenecek bir borcu vardı.

Lüsiyenin bu sözleri tekrar eden sesini her gece duyuyordu. Çok sıkılır yal-nız bu gece işitememişti. Tabii işitememişti ki işitsin...

Q. halde, demek ki bu sözler, bu borç, hepsi rüyada duyulan boş şeylerdi. De-niş ki hakikatte buna imkân yoktu.

Fakat iyine, bilemiyordu, zihni karma, karışık. Düşünüyordu bile...

Geçirdiği korkunç geceleri, azapla-attığı düşüncelere nasıl olup ta kendi kendini öldürmeye daha evvel karar ver-lak surette ona tutulmuştu.

Bu da kader ve kismetinin bir cilvesi idi. Taniyayı sevmesi mutlaka kaderin,

Wilkie diyor ki:

B. Wilkie

Sulh yolu kapalıdır

"İngilterenin işine gelen bir gidişin mutlaka bizim işimize gelmesi lâzım değildir."

zaralara bakılırsa mihverin girdiği her yerde kölelik kurulmaktadır. Hatta mihverin ana yurtlarındaki hayat da köleliğe dayanıyor. Demek ki mihver kazanırsa, Amerika da dahil olduğu halde, hiç bir yerde hür adamlar ve müstakil milletler için nefes almak imkânı kalmayacaktır.

Biz, İngilizlerle beraberiz, çün-kü onlar da bu hakikati kavrayorlar. Milyarlarca dolar vererek ve donanmalarını, vatandaşlarımızın canını tehlikeye ko-yarak İngiltereye yardım ediyoruz, çünkü İngilizlerin giriştiği mücadele bizim işimize geliyor.

Esas aramızda bütün Ameri-ka'lılar barış taraftarıdır. Gönülmüş sulhu yalnız istemek-ke kalmıyor, bizim inandığımız yoldaki bir varlık ancak barış içinde mümkün olabilir. Harp halinde bulduğumuz veya si-lâhlanma yarışlarına atıldığımız zaman demokrasi hayatı, müm-kün değil iyi meyya veremez.

Fakat müzakere yoluyla barışa varma göze almadızdan evvel suna emin olmalıyız ki Hitler de yalnız askerî manada değil, si-yasi ve iktisadi manada da har-

be devamdan vazgeçmiştir. İn-za ettimiz barış bizi tam em-niyete kavuşturmalıdır; yeni ve daha büyük bir harbe veya ez-li bir silâhlama programına yol açmamalıdır.

Nazi idaresinin bizim inandığımız yolda bir sulha razı ola-cağna, yani demokrasi ile idare edilen memleketlere serbestçe yaşamak, ticaret etmek ve ge-lişmek imkânını vereceğine ina-namayız. Bizim ölçümüze göre barış yalnız ateşin kesilmesi de-gildir. Bizim hayatımızın ve ida-re şeklimizin temeli barış ve emniyettir. Halbuki nazi siste-minin temeli harptir. Nazi idare-si iş başına geldiği gündenberi ya harbetmiş veya harbe hazırlanmakla uğraşmıştır. Totaliter kölelik sistemi, hürriyetin zıddı olduğu için nazillik baki kaldık, ca hür varlık sistemlerini teh-ditlen vazgeçemez. İşte bundan dolayıdır ki nazilerin sözüne kıymet veremeyiz ve onlarla sulh müzakeresine girişmeyiz.

Farz edelim ki Hitler, Rusyada bazı hedeflerine vardı ve İngil-tereye basıyarak, harbe devam etmek istemediğini ve barışa ha-zır olduğunu bildirdi. İngiltere reddederse (reddedeceğine emi-nim), o yaman propaganda ma-kinesini harekete geçirerek Ame-rikaya basıyarak ve İngil-tereyi sulha razı etmek için bas-ki kullanmasını isteyecektir. Belki de sunu diyecektir: "Ben Britanya imparatorluğunun hiç bir kısmını almadım. Zaten hiç bir zaman İngiltere'ye harp ara-madım. İngilizler, barışa razı ol-mayınca (saldırıci) mevkiline düşeceklerdir."

Böyle bir faraziye hayal sananlar bulunabilir, fakat Hitler, geçmişte de, hayale sığınmayacak türlü türlü hareketlerde bulun-muştur. Bu hareketler karşın-da bir çok memleketler boşa bulunup mukavemet kurmak ihtiyacını unutmus, nazilik de-dilediği dakikada bunların üzeri-ne birer birer kullanarak hiç kan dökmeden zaferler kazan-mıştır. Hitlerin ilk fırsatta Ame-rikaya karşı da bir sulh ta-arzuu açmasını beklemek lâ-zımdır.

Böyle bir teklif karşısında ka-lırsak kabul edelim mi? Bu te-sebbüsten hakkı sulh çıkabilir mi? Elbette hayır...

Bu takdirde Almanya Avrupa kıtasına hakim kalacak ve Av-rupanın zirai kaynaklarını, ma-denlerini, fabrikalarını, tersane-lerini kendi hesabına işletecek, (Devam: Sa. 3; Sü. 3 te)

Günden Güne

Koca bir imparatorluğun son günleri

Bundan dört yıl önce dün, ya-ni 11 mart 1938, koca bir imparatorluktan arka kalan da ta-rihe mal eden bir hareketin başlan-gı günüydü.

Bu hareket Anschluss adı veril-yordu. «İlhak» mânasına gelen bu almanca kelime Almanya'nın «Cer-men» rından olanları ilhaka pro-gramının adıydı. Anschluss pro-gramının tatbiki ilk hedef olan, A-vusturya - Macaristan imparator-luğundan geri kalan Avusturya oldu.

11 mart 1938deki hareketle kü-çük bakiyesi de ortadan sınımlı olan Avusturya - Macaristan koca bir imparatorluktu. Bu imparator-luk 1867/67 de Avusturya impara-torluğuna Macaristan krallığına, meşhur Fransuva - Jozef idaresinde birleşmesi meydana gelmişti.

1908 de Bosna - Herseği de ilhak eden Avusturya - Macaristan impa-ratorluğu, Umumi harbe girenken 671.438 kilometre mürabba arazide karmakarışık ırk ve milletlerden 51 buçuk milyon nüfus toplanmıştı.

Umumi harpten sonra 10 eylül 1919 da imzalanan Sen Jermen mu-ahedesi koca imparatorluğu param-parça etti: Macaristan, Çekoslovak-ya, Romanya, Polonya, Yugoslavya, İtalyaya ayrılan paylardan sonra kala kala, merkezi güzel ve şen Viyana olmak üzere 83188 kilomet-re mürabba arazide altı yedi milyon nüfusluk küçük bir Avusturya kaldı.

Başlangıçta iktisadi ve mali güç-lükler karşısında kalan bu ufak Avusturya Anschluss başlarken si-malden Almanya ve Çekoslovakya; şarktan Macaristan; cennattan Yu-goslavya ve İtalya, garpten İsviçre ile çevrili idi.

11 mart vesilesiyle, işte koca bir imparatorluğun ve bakiyesinin kısa bir tarihi ve tarihe mal oluşturun kısa bir hikâyesi.

KÖR KADI

Tramvay arabaları umumî kontrole tâbi

Tramvayların İstanbul Belediye-fen heyetinde teşkil edilecek bir komisyon tarafından umumî mu-ayyeneye tâbi tutularak alınacak müssade ile sefer yapmalarına ka-rar verilmiştir.

Tramvay arabalarından bir kis-mının bazı malzeme noksanlığı dolayısıyla düz hatlara verilme-si de kararlaştırılmış bulunmaktadır.

Bu hafta içinde Romanyadan bandaj ve tramvay malzemesi gel-mesi de beklenmektedir. Bu su-retle bir çok arabaların noksan-ları da tamamlanacaktır.

TAKVİM
12 MART 942
PERŞEMBE

AY 3	GÜN 71	Kısm 125
RUMİ 1357	SUBAT	27
HICRİ 1361	SEFER	24
VAKİT	ZEVALİ	EZANİ
GÜNES	6,17	12,05
ÖĞLE	12,24	6,11
İKİNDİ	15,42	9,30
AKSAM	18,12	12,00
YATSI	19,42	1,30
İMSAK	4,38	10,26

EV KÖŞESİ

Bugün yemeğimiz paça tirdi

Bu sabah: «Ne yemek yap-sam?» diye düşünürken, De-mir çoktan paça tirdi yemediği-mizi hatırlattı. Ayşe ile yemekte pek de birbirlerini uymuyorlar. O da pa-çayı soğuk istedi. İkisini de hoşnut etmek için bugün paça arayıp bul-dum. Bizim için tirit yaptım. Ayşe için de bir iki parça den-durdum. Ne dersiniz, Demir, kendi istediği tirdi bırakıp Ayşenin de-nurulmuş paçasına ortak çıkmasın mı? Ne ise, barış kurmak güç ol-madı. Başka evleri bilmem, fakat bizim evde yemekten ileri gelen sızıltılar gabuk hallediliyor. Çocuklara:

— Bu saniyede kaç milyon gecek-aktır. Bu yemeğin rıyasını bile gör-müyorlar. Yemek beğenmemeye sıkı-mıyor musunuz?

Diyece derhal yola geliyorlar. Doğrusu da öyle... Bugün başka men-leketleri bir tarafa bırakalım, kendimiz de her gün bulduğumuz nimete şükrede ede yemek meklineyiz. Bu pahalılıkla çocuklarımızın karnını do-yurabilecek için her gün fakir ve or-ta halli aile erkek ve kadınları nerde-cekliyorlar!

EV KADINI

Arkası var

Vatan Neşriyat Türk Ltd. Şti. - Vatan Matbaası